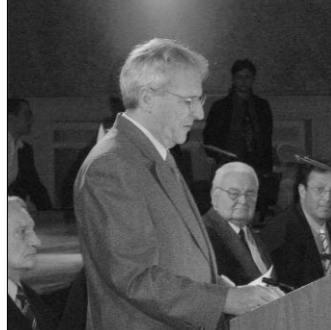

speciale 1956
melléklet 1956

Il 1956 e l'Ungheria nella memoria dei protagonisti

Discorso del Presidente della Repubblica László Sólyom alla cerimonia di apertura della conferenza, 28 settembre 2006

1956 és Magyarország: a szemtanúk emlékei

Sólyom László köztársasági elnök beszéde a konferencia megnyitó ünnepségén, 2006. szeptember 28.

Eccellenze, Signore e Signori Ambasciatori,

ho accettato con piacere l'invito a partecipare alla conferenza internazionale "Il 1956 e l'Ungheria: i ricordi dei testimoni oculari, la ricerca della libertà e della democrazia", convocata e organizzata dalle ambasciate di Stati Uniti, Australia, Francia, Paesi Bassi, Canada, Italia, Svizzera e Svezia, dagli Uffici Regionali dell'Alto Commissariato per i Rifugiati delle Nazioni Unite e della Croce Rossa Internazionale, dal Centro Internazionale per la Transizione Democratica e dall'Istituto Italiano di Cultura con la collaborazione delle ambasciate di Danimarca e Regno Unito. Il luogo è emblematico: siamo entro le mura del primo parlamento ungherese, dove si sono formate e si sono fortificate le ossa della democrazia borghese dopo il 1867.

Sono riconoscente del fatto che proprio i rappresentanti di quei paesi che nel 1956 accolsero tanti rifugiati ungheresi ricordano la rivoluzione con una conferenza di così alto livello e con una tale serie di manifestazioni. Il popolo ungherese non ha dimenticato il loro aiuto e le manifestazioni vi richiamano a buon diritto l'attenzione dell'opinione pubblica.

La conferenza non propone analisi scientifiche, ma discorsi basati su ricordi e confessioni personali. Non si parlerà pertanto dell'ambiente storico e politico in senso lato, dell'Europa della prima metà degli anni Cinquanta, della neutralità dell'Austria, di Suez, della politica delle grandi potenze, che ebbe inizio dall'intangibilità dello status quo. Rimarremo

Tisztelt Nagykövét Asszony és Urak! Hölgyeim és Uraim!

Örömmel fogadtam el meghívásukat az „1956 és Magyarország: A szemtanúk emlékei – A szabadság és a demokrácia keresése” nemzetközi konferenciára, amelyet a budapesti amerikai, ausztrál, francia, holland, kanadai, olasz, svájci és svéd nagykövetség, az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága magyarországi képvisellete, a Nemzetközi Vöröskereszt Regionális Irodája, a Demokratikus Átalakulásért Intézet és az Olasz Kulturális Intézet hívott össze és szervezett meg a dán és a brit nagykövetség közreműködésével. A színhely jelképes: az első magyar parlament falai közt vagyunk, ahol a polgári demokrácia keretei 1867 után kialakultak és megerősödtek.

Hálás vagyok, hogy éppen azoknak az országoknak a missziói, amelyek 1956-ban oly

sok magyar menekültet fogadtak be, ilyen nagyszabású, magas színvonalú konferenciával és rendezvénysorozattal emlékeznek a forradalomra. A magyar nép nem felejtette el segítségüket, s a rendezvények méltóképpen irányítják rá a közvélemény figyelmét erre a tényre.

A konferencia nem tudományos elemzéseket kínál, hanem beszélgetéseket személyes emlékek és vallomások nyomán. Nem fog szó esni tehát a tágabb történeti és politikai környezetről, az ötvenes évek első felének Európájáról, Ausztria semlegesítéséről, sem Suezről, sem a nagyhatalmak politikájáról, amely eleve a status quo érinthetlenségéből indult ki. 1956 októberének jelenidejében maradunk tehát. Szívből üdvözlöm ezt a módszert.

Az én korosztályom 1956-ban 14-15 éves volt; a legfiatalabb azok közül, akik tudatosan élték át a forradalom napjait és az

invece nel tempo presente dell'ottobre del 1956. Mi rallegro vivamente di questa scelta.

Nel 1956 quelli della mia classe avevano 14-15 anni; fra i più giovani, alcuni vissero i giorni della rivoluzione e delle sue conseguenze con molta coscienza. I testimoni oculari di allora, oggi qui radunati in occasione del cinquantenario, sono più grandi di noi, dobbiamo essere grati della possibilità di ascoltarne le storie. Sono presenti entrambi i rami della rivoluzione: i combattenti armati e quelli che parteciparono agli avvenimenti politici; nelle interpretazioni successive, e in quelle personali, l'armonia fra i due si è infranta più volte. Mi si lasci comunque esprimere la gioia nel constatare che adesso sono qui insieme come allora.

Questa occasione è eccezionale soprattutto per le generazioni successive alla nostra, poiché da loro dipende il modo in cui la rivoluzione del '56 diventerà parte del ricordo della nazione e quale sarà il canone definitivo. Devo ammettere con rammarico che né la generazione dei rivoluzionari di allora né quella a loro successiva sono state capaci di istituire una festività nazionale e tale mancanza è imprescindibile dal '56. Le ragioni del lungo silenzio sul '56 sotto il regime di Kádár sono numerose e non è questa la sede per discuterne. Qui si devono ossequiare coloro che nella condizione di emigrati hanno custodito e diffuso il ricordo della rivoluzione e coloro che in patria, in casa e in altri circoli ristretti, non

l'hanno lasciato spegnere. Non possiamo dimenticare neanche coloro che del ricordo del '56 hanno fatto il fattore propellente del cambiamento di regime. Alla luce delle esperienze posteriori al 1990 a maggior ragione dobbiamo consolarci con il fatto che i giovani di oggi cercheranno la loro verità nel '56 e ne

faranno una festività come quella del 15 marzo 1848.

Dalla conferenza ci aspettiamo dunque delle storie private e sarà appunto questa la sua magia, proprio per questo sarà più viva e autentica di qualunque commemorazione da protocollo o di qualunque astratta teoria. Quali che siano i ricordi delle singole persone, non temo che non emergerà l'unica grande verità del '56. Qui ciascuno parlerà di sé, di com'era allora e in quei momenti, a giudicare dai nomi, nessuno dubitava della parte dalla quale stare e di quale fosse quella giusta. Le parole sincere dei testimoni sono estremamente necessarie oggi, nel momento in cui ci apprestiamo a festeggiare con grande cura il cinquantenario della rivoluzione.

Abbiamo molte ragioni per salutare questo evento pieni di speranza. All'insegna di questo spirito saluto tutti i presenti e dichiaro aperta la conferenza.

László Sólyom

utána következőket. Azok a szemtanúk, akiket itt az ötvenedik évforduló ünnepi alkalmá összegyűjtött, mind idősebbek nálunk. Nagyon meg kell becsülni a lehetőséget, hogy a résztvevőket hallhatjuk. A forradalom mindkét ága jelen van itt: a fegyveres szabadságharcosok, és azok, akik a politikai eseményeket formálták. A későbbi értelmezésekben – és önértelmezésekben – nem egyszer megbomlik e kettő összhangja. Hadd fejezzem ki örömemet, hogy itt és most, mint akkor, együtt vannak.

Különösen az utánunk felnőtt generációk számára kivételes ez az alkalom. Hiszen az, hogy az 1956-os forradalom hogyan válik a nemzet emlékezetének részévé, hogy milyen lesz a végleges kánon, rajtuk múlik. Fájdalommal kell ugyanis megállapítanom, hogy sem az egykori forradalmárok generációja, sem a következők nem voltak képesek a nemzeti ünnep megteremtésére, s ez a hiány immár '56-tól elválaszthatatlan. 1956 hosszú csendjének a Kádár-rendszer alatt számos oka volt, melyeket nem itt kell fejtegetni. De itt kell tisztelni azok előtt, akik az emigrációban őrizték és hirdették a forradalom emlékét, s azok előtt is, akik itthon, akár családi vagy más szűk körben, nem engedték azt kialudni. S nem feledkezhetünk el azokról sem, akik '56 emlékét a rendszerváltás aktív tényezőjévé tették. Az 1990 utáni tapasztalatok fényében mégis abba kell belenyugodnunk, hogy majd a mai fiatalok keresik a maguk igazát 1956-ban, s teszik azt 1848. március 15-éhez hasonló ünnepé.

Szubjektív történeteket lehet tehát várni a konferenciától; ebben lesz varázsa, ettől lesz élőbb és hitelesebb, mint bármely protokolláris megemlékezés, vagy elvont teória. Bármilyen sokféle is visznek az egyes emberek emlékei, mégsem félek attól, hogy nem fog kirajzolódni '56 egyetlen nagy igazsága. Itt mindenki saját magáról beszél, arról, milyen volt ő 1956-ban, s akkor – a nevet látva – senki nem kételkedett abban, melyik oldalon áll, s melyik a helyes oldal. Ez a tiszta beszéd nagyon elkél ma, amikor különös gonddal kell ügyelnünk az ötvenedik évforduló méltó megünneplésére.

Sok okunk van tehát arra, hogy reménytelen várakozással üdvözljük a konferenciát. Ennek jegyében köszöntöm valamennyiüket, és nyitom meg a konferenciát.

Sólyom László

László Sólyom, President of the Hungarian Republic, was among the major speakers at the opening of the international meeting "1956 and Hungary" at the Italian Institute of Culture. He extended a warm welcome to representatives of those countries which in 1956 received Hungarian refugees and expressed his joy at the opportunity to hear personal stories by actual participants in the uprising. The occasion, he observed, was particularly important for the younger generation.